

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/146/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314207238
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5314207238.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Y. G., nar. XX. X. XXXX, bytom S. P., 2/ S. S., nar. XX. X. XXXX, bytom N. X, G. a 3/ Ing. S. H. nar. XX. X. XXXX, bytom A. XXXXX/XP., G. X - K. G., o zaplatenie 11 083,47 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č. k. 9C/29/2014-177 zo dňa 25.októbra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o n e ch á v a n e d o t k n u t ý m** vo výroku o zastavení konania voči žalovaným 1/ a 3/.

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** vo zvyšnej časti.

Žalovaná 2/ **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým rozsudkom (jeho výrokom I.) okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) zastavil konanie voči žalovaným 1/ a 3/.

2.Vychádzal z toho, že uznesením Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3OdK/91/2018 zo dňa 29. 5. 2018 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného 1/ a uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 37 OdK197/2018 zo dňa 11. 6. 2018 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného 3/. Zároveň podľa tvrdení žalobcu pohľadávka uplatnená v danom súdnom konaní vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol na žalovaného 1/ i žalovaného 3/ vyhlásený konkurz. Na základe uvedeného je potrebné na dané súdne konanie aplikovať ustanovenie § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o zastavení súdneho konania.

3.Následne súd prvej inštancie žalobu voči žalovanej 2/ zamietol (výrok II.). Východiskovo konštatoval, že predmetom konania po zastavení konania voči žalovaným 1/ a 3/ bol nárok na zaplatenie sumy vo výške 11.083,47 eur s príslušenstvom (voči žalovanej 2/).

4.Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu N. N., M. a žalovanou 2/ spolu so žalovaným 1/ bola dňa 11. 4. 2006 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere číslo 0630073335, ktorá spĺňa pojmové znaky zmluvy spotrebiteľskej. Na základe predmetnej zmluvy poskytol právny predchodca žalobcu žalovanej 2/ spolu so žalovaným 1/ úver na v tom čase platnú menu vo výške 350 000,- Sk. Následne bola dňa 28. 6. 2011 uzatvorená medzi N. N., M. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom zmluva o postúpení pohľadávok číslo 0915/2011/CE. Predmetom postúpenia bola aj pohľadávka z titulu zmluvy o splátkovom úvere číslo 630073335.

Oznámením o postúpení pohľadávok zo dňa 18. 7. 2011 a zo dňa 27. 12. 2011 N. N., M. oznámila žalovanej 2/ postúpenie predmetnej pohľadávky z titulu zmluvy o splátkovom úvere číslo 630073335. Žalovaná 2/ platnosť dlhu voči žalobcovi namietala.

5.V danej spojitosti okresný súd poukázal na § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej ZoB), v zmysle ktorého je banka oprávnená písomnou zmluvou postúpiť inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou, ako postupníkovi, svoju pohľadávku aj bez súhlasu klienta za podmienky, že klient nesplnil riadne a včas čo i len jednu splátku istiny úveru a/alebo úrokov alebo časť, jeho omeškanie trvá nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a na zaplatenie omeškanej časti peňažného záväzku bol písomne vyzvaný. Toto právo banka uplatniť nemôže, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva, to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok.

6.Dotknuté ustanovenie je podľa súdu prvej inštancie špeciálnym vo vzťahu k § 524 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho sa uplatní prednostne a dodržanie podmienok tam stanovených sa vyžaduje, ak banka nedisponuje súhlasom klienta s postúpením pohľadávky, ktorú voči nemu má, na tretiu osobu.

7.Nadväzne súd prvej inštancie citoval ustanovenie bodu 19.16 VOP, z ktorého vyplýva, že klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku alebo nie voči klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky.

8. Uvedené ustanovenie všeobecných obchodných podmienok je podľa okresného súdu písané drobným, ťažko čitateľným písmom. Na základe takéhoto drobného ťažko čitateľného písma sa spotrebiteľ môže odôvodnene domnievať (postačuje aj iba hrozba takéhoto rizika), že drobné písmo obsahuje text, ktorému sa nemusí pripisovať až taký dôležitý význam. Zároveň takéto drobné písmo, pri ktorom sa stráca orientácia, môže spotrebiteľa odrádzať od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Takémuto dojednaniu, pri ktorom bolo použité takéto drobné, ťažko čitateľné písmo, preto nemožno zo strany súdu za žiadnych okolností poskytnúť súdnu ochranu.

9.Okrem toho všeobecné obchodné podmienky nie sú žalovanou 2/ (a ani pôvodnými žalovanými 1/ a 3/) podpísané, čo tiež vyvoláva pochybnosti o tom, či žalovaná 2/ bola skutočne aj s týmto ustanovením oboznámená a poučená o jeho dôsledkoch. Uvedená zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná, zhoršuje právne postúpenie žalovanej 2/ ako spotrebiteľa vyplývajúce jej zo zmluvy oproti zákonnej úprave zakotvenej v platnom vnútroštátnom práve. Z tohto dôvodu predstavuje neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, na ktorú prihliadať nemožno. Podporne označil uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 103/2016-17 zo dňa 24.2.2016, kde sa ústavný súd zaoberal neprijateľnosťou obdobnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve.

10.Súd prvej inštancie preto čiastkovo uzavrel/zhrnul, že na uvedené ustanovenie čl. 19.16 Všeobecných obchodných podmienok ako na osobitný súhlas s postúpením pohľadávky prihliadať nebude/nemôže a iný osobitný súhlas žalovanej 2/ s postúpením pohľadávky žalobca v konaní nepredložil.

11.Napokon okresný súd konštatoval, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 26/2017 zo dňa 28.3.2018), nakoľko nepreukázal splnenie podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. pre platné postúpenie pohľadávky z titulu zmluvy o splátkovom úvere číslo 0630073335, t.j. nepreukázal zaslanie písomnej výzvy na splatenie splatného dlhu, s ktorým (by) žalovaná 2/ bola napriek výzve v omeškaní viac ako 90 dní. Žalobca v tomto smere nepredložil žiadny právne relevantný dôkaz. Iba samotné predloženie výzvy bez ďalšieho dôkazu, že skutočne k odoslaniu takejto výzvy žalovanej 2/ zo strany jeho právneho predchodcu došlo, nepostačuje.

12.O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovaním tento procesný nárok nepriznal, keďže im v konaní žiadne trovy nevznikli.

13.Proti tomuto rozsudku podal odvolanie, čo do výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovanej 2/, žalobca a domáha sa ho zmeniť v podobe vyhovenia žalobe, alternatívne zrušenia a vrátenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení daného zákona, pokiaľ zákon

predmetnú odchýlku nevylučuje. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevylučuje odchylnú úpravu vzájomných vzťahov. Na základe tejto možnosti, ktorá vyplýva priamo zo zákona, si zmluvné strany v posudzovanom prípade dojednali otázku postúpenia odchylné od predmetného zákona, avšak v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy si zmluvné strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmienenú počtom dní omeškania, prípadne zaslaním písomnej výzvy. Vzhľadom na uvedené preto podľa názoru žalobcu možno konštatovať, že záver súdu o tom, že ustanovenie bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a neplatným dojednaním vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko samotný ZoB (vo svojom ustanovení § 89 ods. 1 ZoB) umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné vzťahy odchylné od predmetného zákona, pričom predmetné ustanovenie všeobecných obchodných podmienok je v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Súd teda týmto rozhodnutím označil za neprijateľné a neplatné samotné zákonné ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobcu bol čl. 19 bod 19.16 Všeobecných obchodných podmienok krajskými súdmi Slovenskej republiky opakovane preskúmaný, pričom nedospeli k záveru, že takéto dojednanie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Na základe uvedeného má žalobca za to, že aj záver súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Odvolateľ súčasne pre úplnosť poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo tvrdené a preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB bankám ukladá, a to napriek tomu, že si zmluvné strany dojednali vzájomné práva a povinnosti súdov odchylné od ust. § 92 ods. 8 ZoB. Bolo totiž preukázané, že žalovaný 2/ bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (najneskôr od 16.4.2008, kedy naposledy uhradil postupcovi platbu titulom úveru a k postúpeniu pohľadávky došlo až ku dňu 28.6.2011) a zároveň bolo preukázané, že žalovaný 2/ bol postupcom opakovane vyzvaný na úhradu omeškaných splátok. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli protistranou popreté, v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP je ich potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo v konaní potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi), že žalovaný 2/ bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol pred postúpením pohľadávky postupcom opakovane vyzvaný k úhrade omeškaných splátok úveru.

15. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaná 2/ uviedla, že plne súhlasí s rozsudkom okresného súdu, má za to, že súd dostatočne žalobu preskúmal a odvolanie označila za špekulatívne, nakoľko nevychádza zo žiadnej judikatúry.

16. V následnom stanovisku žalobcu zotrval na podanom odvolaní.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP (z tohto titulu nedotknutým ponechal samostatný a odvolaním nenapadnutý výrok o zastavení konania voči žalovaným 1/ a 3/) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

18. Primárne je zo strany odvolacieho súdu nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Z konštatovaného nadväzne vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní (medzi ktoré súdená vec jednoznačne patrí) nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených, konkrétnych námietok.

19. Z opísaného aspektu je potrebné zdôrazniť, že odvolateľ v plnej miere opomenul vzniesť/formulovať protiargumentáciu vo vzťahu k zásadnému a samostatnému dôvodu zamietnutia žaloby pomenovanému/označenému okresným súdom v podobe záveru o nečitateľnom/drobnom písme (a tým vyvolanej neplatnosti) použitom pri vymedzení podmienok postúpenia pohľadávky v bode 19.16 VOP.

20. Možno preto uzavrieť, že z hľadiska procesnej ekonomie táto skutočnosť - nespochybný záver okresného súdu o samostatnom dôvode absencie vecnej legitímácie žalobcu - sama osebe nevyhnutne musí viesť k procesnému neúspechu žalobcu v odvolacom štádiu konania.

21. Odhliadnuc od konštatovaného, odvolací súd nad bezprostredne nevyhnutný rámec dodáva, že relevantnej právnej úprave spotrebiteľského práva zodpovedá ďalší samostatný záver (len vo vzťahu ku ktorému je predostretá odvolacia argumentácia) okresného súdu, v zmysle ktorého sporná úprava podmienok postúpenia pohľadávky upravená vo všeobecných obchodných podmienkach právneho predchodcu žalobcu je v neprospech spotrebiteľa (v porovnaní so zákonnou úpravou), preto nepožíva právnu ochranu. Na tom nič nemení skutočnosť, že odchylnú úpravu pripúšťa zákon o bankách. Odchylnou úpravou totiž nemožno rozumieť úpravu v neprospech spotrebiteľa. Inými slovami, účelom ustanovenia pripúšťajúceho odchylnú úpravu (od znenia zákona) nepochybne nie je obchádzanie ochrany spotrebiteľa a legitimizácia nekalých praktík dodávateľov/veriteľov.

22. Odvolací súd preto pristúpil k potvrdeniu napadnutého rozsudku.

23. O nároku na trovy odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu vznikla povinnosť nahradiť protistrane - žalovanej 3/ - odvolacie trovy v plnom rozsahu. O konečnej konkrétnej výške týchto trov (po posúdení uplatnených trov v zmysle hľadísk uvedených v § 251 CSP) rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

24. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.